మా లాంచీని పాపికొండలదగ్గర ఆపించారు నాన్నగారు; అమ్మ కూడా అక్కడ ఆ పూటకి ఆగి ఆ కొండల సౌందర్యాన్ని చూసి గాని వెళ్లానని పట్టుపట్టింది. అక్కడే దగ్గరలోవున్న పురాతన శిథిలాలను పరిశీలించి, అందులోంచి ఒకటి రెండు విగ్రహాలను సంగ్రహించాలని నాన్నగారి ప్రయత్నం! నాన్నగారి జిల్లాకలెక్టరు హోదాకి అది సాధ్యంకాదు కనుక! ఇదివరకు అలా సేకరించిన మూడు విగ్రహాలను బ్రిటిషు మ్యూజియంకి అమ్మి, ఆయన రహస్యంగా ఇరవై వేలు సంపాదించారు. ఇప్పుడు కూడా మరో విగ్రహం మీద ఆయన కన్నుపడింది. నాన్నగారు అది పాపంకాదు పొమ్మంటారు.

రెండురోజులనుంచి కొంచెం మబ్బు మబ్బుగా వుండి, చిన్న చిన్న వానతుంపరలు పడుతున్నాయి. నాన్నగారు తమ ప్రయత్నంలో కొంతమంది పడవవాళ్లని తీసుకుని వెళ్ళారు. దాదాపు మధ్యాహ్నమవుతోంది. అమ్మ యింకా వంటపనిలోనే నిమగ్నమయివుంది. ఎటొచ్చీ నేనే ఖాళీగా, చుట్టూ పరవళ్లు తొక్కుతున్న నది తరంగాల నృత్యాన్ని చూస్తున్నాను. మబ్బులు కమ్మితే నెమళ్ళు నృత్యం చేస్తాయి. చినుకులు పడుతుంటే నది తరంగాలు నృత్యం చేస్తాయి కాబోలు!

శిరీషా రాంషా

అమ్మ నూనెలో అప్పడాలు వేగుతోంది. నూనె చిటపటలాడుతోంది. నాన్నగారింకా భోజనానికి రానందుకు అమ్మ చిటపటలాడుతోంది.

ఎవరిదో మరో లాంచీ వస్తోంది; బహుశా భద్రాచలయాత్రీకుల దెవరిదో అయివుంటుంది. నిండుచూలాలిలా ఉన్న నదిమతల్లి గర్భంలో తేలుతూ ఆలాంచీ క్రమక్రమంగా మాలాంచీ సమీపానికి వచ్చింది. దాని యజమాని కొడుకు కాబోలు—నాలాగే బైటకు చూస్తున్నాడు. ఇరవై ఏళ్ళుంటాయి చాలా అందగాడే. చదువూ సంస్కారం వున్నట్టే కనిపిస్తున్నాడు. అతనూ నా కళ్ళల్లోకి చూసే సరికి నాకు వొళ్ళు చచ్చిపోయింది. అలా ఒంటరిగా వున్న పెళ్లి కాని యువతుల కళ్ళల్లోకి చూడకూడదని అతనికి తెలియదు కాబోలు! నేను చరచరా లోపలికి వెళ్ళిపోయాను.

ఆ తర్వాత తెలిసింది: అతని తండ్రిగారికి భద్రాచలం స్పెషలు ఆఫీసరుగా బదిలీఅయిందని! తండ్రీ, ఒక్కగాని ఒక్క కొడుకు, తల్లీ—మాలాగే బయలుదేరారు. వాళ్ళకీ ఒకే ఒక్క కొడుకు వుండటం, నా తల్లిదండ్రులకు నేనూ ఒకేఒక్క కూతుర్నయి వుండటం—మేమిద్దరం ఈ గోదావరి సాక్షిగా తొలిసారి ఒకరి కళ్లల్లోకి ఒకళ్ళం చూసుకోవటం ఆశ్చర్యంగా లేదా?—సింగినాదం;

ఈ క్రింది జబ్బులతో

1. పోలియో, 2. ముఖము, మెడ, నడుము, అంగములు, అర్ధ శరీరము, లేక నిండు శరీరమునందు వచ్చు వాతం కలవారు 3. హెచ్చు రక్తపు పోటు, 4. మూగ, లేక నత్తి, 5. చెవుడు లేక సరిగా వినపడకుండుట, 6. గుడ్డి, లేక మెల్ల. 7. మతిభ్రమ. బాధపడువారు మా డాక్టరు కవిరాజ్ ఓంప్రకాశ్ ఎం.ఏ; భిషగాచార్య, ధన్వంతరి, రిజిష్టర్డ్ ప్రాక్టీషనర్ ఢిల్లీ వారిని క్రిందిస్థలములలో సంప్రదించండి.

హైదరాబాద్: తాజ్ మహల్ హోటల్. కింగ్ కోటీ రోడ్డు, 4-8-60 ఉ॥ 9 టు 12 మ॥ 1 టు 2. ఫోన్: 5591.

కర్నూలు: శ్రీ వెంకటేశ్వర హోటల్. పోస్టుఆఫీస్ రోడ్డు, 5-8-60 ఉ॥ 8 టు 12

నర్సాపురం: ఆంజనేయ విలాస్, 6-8-60 ఉ॥ 8 టు 11.

బెంగుళూరు: మద్రాస్ వుడ్‌లాండ్స్ హోటల్, 5, సంపంగి టేంక్ రోడ్డు. 7-8-60 ఉ॥ 8-12, మ॥ 1-2 ఫోన్: 2161.

మైసూర్: ఇంద్రభవన్, ధన్వంతరి రోడ్డు 8-8-60 ఉ॥ 8 టు 11 ఫోన్: 590.

మంగళూరు: జయా కేఫ్, బస్ స్టాండ్ (ఎదురుగా) 9-8-60 మ॥ 1 టు 4 ఫోన్: 82.

మద్రాస్: వుడ్‌లాండ్స్ హోటల్, 1/28 ఎడ్వర్డ్ ఎలియాట్స్ రోడ్, మైలాపూర్. 20-8-60 ఉ॥ 8 టు 12, మ॥ 1 టు 3.

తిరుపతి: కోయంబత్తూర్ లాడ్జ్, 21-8-60 ఉ॥ 9 టు 12, మ॥ 1 టు 2.

నెల్లూరు: నేషనల్ లాడ్జ్, బోర్డింగ్ & లాడ్జింగ్ 22-8-60 ఉ॥ 9టు 12, మ॥ 1 టు 3. ఫోన్: 3.

ఒంగోలు: కొచ్చిన్ కేఫ్ 23-8-60 ఉ॥ 8 టు 12, మ॥ 1 టు 2.

వరంగల్: ప్రిన్స్ హోటల్, 24-8-60 ఉ॥ 8 టు 12, మ॥ 1 టు 2.

సలహా రుసుము, చికిత్సఖర్చులు, ఇతర మందుల అడ్రసు వివరాలకు వ్రాయండి.

Aryavarta Polio Ashram
Aryavarta Bhavan
79-E, Kirti Nagar, New Delhi-15.
ఫోన్: 54844, 54564 తంతి: "Poliocure"
బ్రాంచి: 114-E, Kamala Nagar, Delhi

పై వ్యాధులచికిత్సగూర్చి ఇంగ్లీషులో రచించిన సచిత్రగ్రంథం "Poliomyelitis & Ayurveda" ధర రు.7-50; పోస్టేజి 90న. పై. ఉత్తరా: వైద్యసలహాలు ఇంగ్లీషు లేక హిందీ.

★ పెళ్ళిముచ్చట ★

ఆశ్చర్యం దేనికీ! చూసినంత మాత్రాన అయిందా—నా పిచ్చిగాని!

లాంచి ఆగగానే అందులోంచి కళాసి ఒకడు వచ్చి ఈలాంచీ ఎవరిదని వాకబు చేశాడు. మా నాన్నగారి పేరు, హోదా అన్నీ పూస గుచ్చినట్లు చెప్పాను. ఆ కళాసీ హడలిపోయ్యాడు. ఆకళాసియే కాదు; ఆ తర్వాత వాళ్ళ యజమాని కూడా హడలిపోయి ఉంటాడు. ఇంతకీ ఆ కుర్రాడు కూడా... బొత్తిగా ఈనాటి చదువుకున్న కుర్రాళ్ళకి పెద్ద భయభక్తులు లేకుండా పోతున్నాయి.

సాయంత్రం నాన్నగారు రాగానే లాంచి సంగతి వాకబు చేశారు. అమ్మ ఆయన తలకి కొబ్బరినూనె మర్దన చేస్తూ చెప్పింది.

'వాళ్ళూ మనమూ ఎక్కడో దూరపు బంధువులమయివుంటాం. వాళ్ల శాఖా మన శాఖా ఒకటే,' అన్నారు నాన్నగారు!

"మీరు చాదస్తంటండీ, ఏశాఖయితే ఏమిటి? వాళ్ళ అబ్బాయికి నిలువెత్తు ధార పోసినా మనపిల్లనివ్వం కదా!" అంది అమ్మ.

"బాగుందే అమ్మా! నువ్వు మరీను!" అన్నాను. పైకి ఇష్టంలేనట్లు నటించాను. నిజంగా అలాంటి పెళ్ళి అయితే ఎంత బావుండిపోనో అనుకున్నాను.

"అవునవును. ఆ విషయం కూడా ఆలోచించవలసిందే!" అన్నారు నాన్నగారు.

"ఏ విషయం?"

"అమ్మడు పెళ్ళివిషయం!"

"ఇప్పుడేమంత మునిగిపోయిందని! దానికి పదిహేడు ఏళ్ళన్నా నిండలేదు. దానికేం తెలుసు?" అమ్మ నాన్నమాటని తోసిపారేసింది! నాకేం తెలియదట! చూడు పాపం! తనకి తెలుసా?

ఇంతలో మా కళాసీవచ్చి నాన్నగారి కోసం—ఆయనెవరో—ఆ స్పెషల్ ఆఫీసరుగారు ఎదురుచూస్తున్నారని చెప్పాడు. నాన్నగారు పరేవని భుజంమీద కండువా వేసుకుని ఆయన్ని కలుసుకున్నారు. ఇద్దరూ కలిసి నాలుగడుగులు ముందుకు వేసి డెక్ మీద కుర్చీలు వేయించుకుని కూర్చున్నారు. అమ్మ కాఫీ కాచి యిద్దరికీ పంపించింది. ఆయన తన కొడుకును రప్పించి మా నాన్నగారికి నమస్కారం చేయించాడు. మా నాన్నగారుకూడా అతన్ని దగ్గరికి తీసుకుని, చక్కగా మెరుస్తున్న అతని కళ్ళనీ, విశాలమైన అతని నుదురుని, నిగనిగలాడే నల్లని క్రాపింగునీ చూచి మురిసిపోయారు. ఆయనకు కొడుకులులేని లోపం యిప్పుడు బాగా కనిపించిందిగావును!

అమ్మాయి! ఇలారా!' అని పిలిచారు. నాన్నగారికి పరిచయం చేస్తూ 'కొడుకైనా కూతురయినా నాకిదే అనుకుంటున్నాను. ఇదికూడా పెళ్లికెదిగింది. రేపో మాపో పెళ్ళయి అత్తవారింటికి పోతుంది. ఆ తరువాత బిక్కు బిక్కుమంటూ మేమిద్దరమూ మిగిలిపోతాం,' అన్నారు.

నాన్నగారికి దుఃఖం పెల్లుబికివచ్చింది. ఆయన తన దుఃఖాశ్రువుల్ని కళ్ళల్లోనే అణుచుకోవటం నేను కనిపెట్టకపోలేదు. నేనున్నా ఏదో మహాపరాధం చేసినదానిలా తల వంచుకున్నాను. అమ్మ లోపలనుంచే అందుకుంది:

"దానికి యిప్పట్లో పెళ్ళిచేయటం వారికి యిష్టంలేదండీ! అందుకే అది చదువుకున్నంతవరకూ చదివించాలనుకుంటున్నారు."

నా కెక్కడ పెళ్ళి స్థిరమయిపోతుందోనని అమ్మ భయం. అందుకే నాన్నగారి మీద తోసేసి అమ్మ గప్‌చిప్‌గా తప్పుకుంది. ఆ కుర్రాడు చాలా విచిత్రంగా చూస్తున్నాడు నా కేసి. నాన్నగారు అది కనిపెట్టేశారు. అతనిదృష్టి మళ్ళించాలని చెప్పి నాలుగు ప్రశ్నలు వేశారు.

భవభూతి ఉత్తరరామ చరితం నుంచి బెర్నార్డ్‌షా వరకూ ఎన్నో గ్రంథాల మీద నాన్నగారు అతన్ని పరీక్షచేశారు. అన్నిటికీ అతను చెప్పిన సమాధానాలకు విస్మయపడి, కుర్రవాడని సందేహించకుండా అతన్ని పొగిడారు. ఆ సమయంలో నాన్నగారి ముఖం వికసించినదాన్నిబట్టి చూస్తే ఆయనకి ఇలాంటి అల్లుడు దొరికితే బావుండుననిపించివుంటుంది. ఆ సంగతే తర్వాత అమ్మతో కూడా అన్నారు.

"నీ మూర్ఖత్వంగాని, సిరిసంపదలే మనుష్యులకి ప్రధానం కాదు. బుద్ధివున్నవాణ్ణి కారడవిలో వదిలేసినా దాన్ని నందనవనం చేసుకుంటాడు. బుద్ధిహీనుణ్ణి నందనవనంలో వదిలేసినా దానిని కారడవి చేసుకుంటాడు. మన అమ్మాయి పువ్వులాంటిది. (నాకు సిగ్గేసింది, చెప్పొద్దూ) "పువ్వులు తలమీద వుండాలిగాని. పాదాలకింద కాదు" నాన్నగారిమాటలు అమ్మకి రుచించలేదు.

"అమ్మడూ!" అన్నారు నాన్నగారు.

"ఏమండి నాన్నగారూ?"

"కుబేరు డెవరు?"

"ధనానికి అధిపతండీ."

"అతడివాహనం ఏమిటే?"

"మనిషి."

"సామాన్యుడు సామాన్యుడిచేత రిక్షా లాగించుకుంటాడు. కాని కుబేరుడు సామా

[illegible]
చేస్తాడు" అన్నారు నాన్నగారు. అమ్మ ముఖం చిట్లించుకుంది.

"మీ తెలివి తేటలలా వున్నాయి. డబ్బున్నవాళ్లింతో అలా చేస్తారనివుందా!" అంది అమ్మ. శాసనమో, శిలాశాసనమో చూపిస్తేగాని అమ్మ నమ్మదు. ఆ రాత్రి చాలా సేపటిదాకా అమ్మ చిరబుర లాడుతూనే వుంది. వాళ్లిద్దరూ చాలా సేపుదాకా గొణగొణ మంటూనే వున్నారు. ఆ తర్వాత వాళ్ళే సర్దుకున్నారు.

ఆ కుర్రాడితండ్రి ఏమంత తెలివైనవాడిలా కనిపించలేదు. చిన్న చిన్న వుద్యోగాలు చేసేవాళ్లకి తెలివితేటలు కావాలంటే ఎక్కడినుంచి వస్తాయి?

"మీ కెంతమందండీ పిల్లలు?" అని అడిగాడు మా నాన్నగారిని.

"ఒక్కర్తె ఆడపిల్ల"

"అయ్యోపాపం, మగపిల్లలు లేరా?"

"లేరండీ! అమ్మాయి బి. ఏ. చదువుతోంది."

"దీపంలాంటిపిల్ల! ఏయింటి కోడలవుతుందో!" అయన కొంగకోపమూ. ఆయన ఇంటికోడలైతే బావుండునని ఆయనకూ వుంది. కాని, అలా సాహసించి అడిగేందుకు ఆయనకుమాత్రం కలేజా ఏది?

నాన్నగారికి ఆ కుర్రాడిపిచ్చి మరి ఎక్కువయింది. దానికితోడు అమ్మకు ఆ కుర్రాడిపై ద్వేషం పట్టపగ్గాలు లేకుండా పెరిగిపోతోంది. కాని, లోలోపల అమ్మకి కూడా ఆ కుర్రాడిమీద అభిమానంవున్నట్టే కనిపిస్తోంది. ఇంతకీ వాళ్ళిద్దరి తగాదాలే అన్నీ ఆకన్నా చూడముచ్చటగా వున్నాయి.

చినికిచినికి ఆకాశం అయిన్నట్టుకి గాలివాన అయింది. నదీతరంగాలు ఎంతో ఉధృతంగా పొంగిపోతున్నాయి. గాలికి కెరటాలు ముప్ఫయి అడుగుల ఎత్తుదాకా లేస్తున్నాయి. జల్లులు లాంచీలోకి వస్తున్నాయి. కళాసులు ఒక పక్కనించి నీళ్ళని ఎత్తిపోయటంతోనే సరిపోతోంది. బయట కుంభవృష్టిగా వాన! మృత్యువును అంత దగ్గరగా చూస్తూ కూడా మాలో ఎవరూ చింతించ రనుకుంటాను. ఈ లాంచీలకు ఏక్షణంలోనైనా ప్రమాదంరావచ్చు. కనుక క్షేమం కోసం రెండింటిని దగ్గరచేర్చి పగ్గాలతో బిగించి కట్టారు. మునిగితే రెండూ మునగాలి. తేలితే రెండూ తేలాలి. సాధ్యమైనంత వరకూ మునగకుండా ఉండటానికే ఈ ప్రయత్నమంతా.

బాగుందికదూ! జీవిత మహాసముద్రంలో దంపతులనే జంటనౌకల అనుబంధంకూడా యిలాంటిదే నేమో!

చిత్రం: చిల్లరిగె లక్ష్మణరావు, బందరు

నేను ఒక్కర్తెనీ నా గదిలో నా మంచం మీద కూర్చొని మా లాంచీతో బాటే ఉయ్యాల లూగుతున్నాను. నాలో కూడా ఆలోచనల తుఫానుపట్టింది. పక్కగదిలో నాన్నగారూ, ఆ అబ్బాయి, అతనితండ్రీ భోజనం చేస్తున్నారు. మధ్యమధ్య తలుపు సందుల్లోంచి చూస్తే కనిపిస్తూనే వుంది. నాన్నగారు వాళ్లని భోజనానికి పిలవటమే అమ్మకి యిష్టంలేదు. ఆ కుర్రాడు భోజనం చేస్తున్నంతసేపూ నవ్వుతూనే వున్నాడు. అదృష్టవంతులు ఎప్పుడూ నవ్వుతూనే వుంటారు.

"అలాంటివాడు నా భర్త అయ్యాడంటే నా నోములు ఫలించినట్టే. నా జన్మ తరించినట్టే. ఊరికే వెర్రిగొడ్డులా మూగచూపులు చూస్తూ కూచుంటే ఏం ప్రయోజనం? ఎలాగో నా అభిమతాన్ని అతనికి తెలియజెప్పాలిగాని!" అనుకున్నాను. ఎలాగ తెలియ జెప్పటం? చదువుకోని ఆడదానికన్నా చదువుకున్న ఆడదానికే ఇది గడ్డు సమస్య.

భోజనాలయ్యాయి. నాన్నగారూ, ఆ పెద్దమనిషీ కలసి తాంబూలం వేసుకొంటూ పిచ్చాపాటీ చెప్పుకొంటున్నారు. ఈమంత్రులూ, ఈ ప్రజాప్రభుత్వపు అసమర్థతనూ స్వేచ్ఛగావిమర్శిస్తున్నారు. అతనీ గొడవల్లో లేడు. చరచరాపోయి, వాళ్ళ లాంచీలో, తనగదిలో, తన మంచంమీదనే పడుకున్నాడు.

అతను కన్నెత్తి నన్ను చూస్తూ, తీరా నేనూ అటే చూచేసరికి చటుక్కున చూపుల్ని మళ్లించుకునేవాడు; అలాగే అతనూ సాహసించి నావైపు చూచేసరికి చటుక్కున నాదృష్టి మళ్లించుకునేదాన్ని. ఓహో. బిడియమంటే ఇదేకాబోలు!—— ఇద్దరమూ కొత్త పెళ్లికూతుళ్లమే అయినే ఎలా? రేపో మాపో తుఫాను వెలిసిపోతుంది. జంట కలిసిన మా లాంచీలు రెండూ విడి, దేనిదారిన అది పోతుంది. నాటితో మా దురదృష్ట జీవులమూగ ఆక్రందనమాత్రం నిట్టూర్పులలో గాలిలో లీనమైపోతుంది.

ఈఆలోచనతో నాకు మనస్సు పూర్తిగా పాడయిపోయింది. అన్నం తినబుద్ధి కాలేదు. అన్నం తిననన్నాను. అమ్మబతిమాలింది. మొండికెత్తి ముసుగుతన్ని పడుకున్నాను. అమ్మ ఏడ్చింది. ఎప్పుడు నిద్రపోయానో ఏమో.

పక్కలాంచీలోంచి పాట వినిపిస్తోంది:

"ఓస్వర్ణదీతీర సౌందర్యనిలయమా!
ఓహో తపస్వినీ! ఓస్వప్నరాజ్ఞీ!
కలపుభారాన గుండెలు బరువుతోడ
మాట తడబడును; కుంతైనవిడదు పేవి;
ఒడలు కంపించు; కాళ్లాడరావు కదల——

సోవియెట్ పత్రికలు!

గొప్ప తగ్గింపు ధరలు!!

సోవియట్ యూనియన్ (ఇంగ్లీషు, హిందీ, ఉర్దూ భాషలలో)	మాసపత్రిక
సోవియట్ ఉమన్ (ఇంగ్లీషు, హిందీ, ఉర్దూ భాషలలో)	,,
సోవియట్ లిటరేచరు (ఇంగ్లీషు)	,,
ఇంటర్నేషనల్ ఎఫైర్స్ (,,)	,,
కల్చర్ అండ్ లైఫ్ (,,)	,,
న్యూటైమ్సు (,,)	వారపత్రిక
మాస్కో న్యూసు (,,)	వారానికి రెండుసార్లు

ఈ పత్రికలచందారేట్లు 12½%నుండి 35%వరకు తగ్గించాము

చందాదార్లకు పుస్తకాలు, కాలండరు వుచితం.

వివరాలకు నేడే వ్రాయండి :—

ఈ తగ్గింపుధరలు 25-2-60 వరకే

విశాలాంధ్ర ప్రచురణాలయం

వి జ య వా డ.

పీపుల్స్ బుక్‌హౌస్, హైదరాబాదు.

పెళ్ళిముచ్చట

ఎట్లు చెపుకొందు దుర్భర ప్రణయ గాథ!"
ఓ స్వర్ణదీతీర సౌందర్య నిలయమా!
ఓహో తపస్వినీ! ఓ స్వప్న రాజ్ఞీ!

అర్థమయిందిక ఆ పాటలోని బాధ నాకు అర్థమయింది. అందులోని భావం నాకు అర్థమయింది. చటుక్కున లేచాను. బయటకు వచ్చి 'సోపానం' మీద నిలబడ్డాను. పెల్లుబికి ఎగిరేతరంగాలు నామీదకు విరుచుకు పడుతున్నాయి. అంతులేనిఅగాధం నాముందర. తూలిపోతున్నాను; తూగిపోతున్నానుకి సొమ్మసిలి పడిపోతున్నాను.

ఇంతలో...అవంతలో

అకస్మాత్తుగా అతను నా లాంచీమీదకి దూకి, నన్ను పట్టుకున్నాడు. తన హృదయానికి అదిమిపెట్టుకున్నాడు. మెలకువ, మగతా కాని నా మనస్థితి గ్రహిస్తూనే వుంది. ఆశ్చర్యాన్ని, ఆనందాన్ని పొందుతూనే వుంది. అతను చేసిన ఏ ప్రయత్నాన్నీ నేను నిరోధించలేకపోయాను. ఆ విపత్కాలమలాంటిది. ఆ పరిస్థితులలాంటివి. ఈ ప్రపంచాన్ని క్షణమో, మరుక్షణమో విడిచిపెడతా ననగా...

ఎవరివో కేకలు! దొంగ! దొంగ! అమ్మో కళాసులు! తెలివి తెచ్చుకున్నాను. ఏం చేసేది? దుప్పటి తీసి అతనికి కప్పాను. అంతా కంగారు, హడావిడి. నాన్నగారూ అమ్మా పరిగెట్టుకు వచ్చారు. అతని కాళ్ళు దుప్పటిలోంచి కనిపిస్తున్నాయి!

నాన్నగారు ఆ దుప్పటి లాగివేశారు. కోపావేశంతో గజగజ వణుకుతున్నారు. వెంటనే అతనూ నేనూ నాన్నగారి కాళ్ళమీద పడ్డాము. లాభం లేకపోయింది. "ఈ వెధవ నా వంశానికి కళంకం తెచ్చాడు. గోదావరిలోపారేయండి" నాన్నగారి శాసనమది. ఆ కళాసులు—యమకింకరుల్లా అతని కాళ్ళూ చేతులూ గట్టిగా పట్టుకుని—ఈ పాపిష్టిదాని కళ్ళ ముందే నదిలోకి విసిరివేశారు. ఎగురుతున్న గోదావరీ తరంగాలు ఒక్క గుటకలో అతణ్ని మింగివేశాయి. పావుగంట క్రితం నేను గోదావరిలో పడవలసింది! అప్పుడు నన్ను కాపాడాడు. ఇప్పుడో? ఆఖరి క్షణంలోకూడా నాకై చేతులు చాచి, సీతా అని ఆర్తనాదం చేశాడు. ఏం చెయ్యగలను. కిన్నెరసాని వాగులా నా కన్నీళ్లు గోదావరిలో కురుస్తున్నాయి. ముఖం తిరిగి తూలిపోయాను. తూలిపోయి పడ్డానో, భ్రమపడ్డానో...

అకస్మాత్తుగా మెలకువ అయింది. ఏమిటీ ఘోర స్వప్నం! నా భవిష్యత్తును తానెలా రాసిపెట్టాడో ఈ స్వప్నరూపంలో భగవంతుడు నాకు చూపించలేదు గదా!—నాకా వేళంతా ఇదేచింత!

రాత్రి అతనికికూడా నిద్రపట్టినట్లు లేదు. చాలా సేపటిదాకా అతని గదిలోంచి మూలుగులు వినిపిస్తూనే వున్నాయి. ఎప్పుడు తెల్లవారుతుందా భగవంతుడా అని ఎదురు చూస్తున్నాను. ఎలాగో తెల్లవారింది ఆ రాత్రి...

ఆ రాత్రి నేను అనుభవించిన బాధ నా జీవితంలో ఎరుగను. ఒళ్లంతా హూనమయి పోయింది. ఏదో మంత్రబద్ధమైనట్టుగా బిగుసుకు పోయింది శరీరం. కాకలు, మంటలు!

ఆ పాదుకలను స్మరించుకుంటూనే తలుపు తెరిచాను. అప్పటికే అతనిగది తలుపులు తెరుచుకుని నా కోసం నిరీక్షిస్తున్నాయి. తొలి చూపులోనే మా కళ్లు కలుసుకుని గొప్ప తేజస్సు ప్రజ్వలించాయి.

నేను ఆశ్చర్యపోయాను; అతను విస్తుపోయాడు. నేను పారవశ్యం పొందాను, అతను తన్మయుడయ్యాడు—చివరికి ఇద్దరమూ సిగ్గుపడి పోయాము.

నిజంగా ఆరంభయౌవనం కనే కలల్లో ఎంత మాధుర్యం వుంటుందో, తొలిసారి ప్రేమబీజాలు అంకురించినప్పుడు కూడా హృదయంలో అంత మాధుర్యమూ వుంటుంది. ఆ మాధుర్యాన్ని వర్ణించటం ఎంత గొప్ప కవులకైనా సాధ్యం కాదు.

అతను పలకరించాలనుకున్నాడు; ఎవరన్నా వింటారన్న భయమేమో! నేనే పలకరిద్దామనుకున్నాను; నోట్లోంచి మాట రాక సతమతమవుతున్నానో! ఏమిటి బాధ!

సాధారణంగా, యిలాంటి వ్యవహారాలలో, మగవాళ్ళకి చొరవవుంటుందంటారు. అతనికలాంటి చొరవవున్నట్టులేదు. ఏమిటో ఈ చదువుకున్న మగవాళ్లు ఆడవాళ్ళకన్నా కనిష్టంగా తయారవుతున్నారు. అంత బిడియపడతున్నాడు.

చివరికి నేనే సాహసించాను. అక్కడే వుండమని సంజ్ఞ చేశాను. అతను కొయ్యబారి పోయ్యాడు. ఇదేమి ఆడదిరా అనుకున్నాడేమో!—తన చిత్తంవచ్చినట్లు అనుకోనీ—నాకెందుకు! ఏదన్నా పని తలపెట్టనే కూడదుగాని, తీరా తలపెట్టాక విడిచిపెట్ట కూడదు. చరచరా వెళ్ళి, నా మంచంమీద కూర్చుని కలమూ, కాయితమూ తీసి ఏవో రెండుముక్కలు గొలికాను. ఆ తర్వాత దానికి జేబురుమాలుచుట్టి అతనికి అందేలా విసిరాను. రెండుచేతులూచాచి అంది పుచ్చుకున్నాడు. వెంటనే అతను తలుపులు బిగించుకున్నాడు.

నా ఒళ్ళు ఝల్లుమంది. సిగ్గుతో క్రుంగిపోయాను. తలుపువేసుకుని నా మంచంమీద పడ్డాను. దుఃఖంవచ్చింది. ఇదేంపని? నా విజ్ఞత, నా చదువు, నా సంస్కారం ఏ గంగలో కలిశాయి? నా వంశప్రతిష్ఠ ఏ మంటలో కలిసింది?—

"మీకోసం పరితపిస్తున్నాను. మీ..."

ఇదీ నా ఉత్తరం. అవ్వ!

అతను ఆనందంతో ఉబ్బితబ్బిబ్బయి వుంటాడు. మరోక్షణంలో ఒక చిన్న గులకరాయి వచ్చి నా తలుపును తట్టింది. దాన్ని చుట్టి ఓ ఉత్తరంవుంది. చటుక్కునతీసి దాచాను. ఎవరో వస్తున్న అలికిడి! ఎవరా అని చూస్తును గదా అమ్మ!

అమ్మ అతన్ని చూసిందేమోనని హడిలిపోయాను. చూడలేదుపిచ్చిమనిషి! చూస్తే చిందులుతొక్కేస్తుంది.

నాన్నగారూ, మేమూ వాళ్ళింటికి భోజనానికి వెళ్ళాలిట! అమ్మకు వంట్లో బాగాలేదట! నేనుకూడ రానని అమ్మే చెప్పేసిందట! నాన్నగారికి తప్పలేదు. అమ్మ నాగదిలోకూర్చుని నేనుచెప్పే అర్థంలేని మాటలన్నీ వింటోంది. ఆమె మనస్సు మనస్సులో లేకపోవటంకూడా నా అదృష్టమే. లేకపోతే కన్నంలో దొంగలా దొరికిపోదును.

అమ్మవెళ్ళిన తర్వాత చాలాసేపటిదాకా నాగుండె దడతగ్గలేదు.

ఆ వేళ చీకటి చాలాఆలస్యంగా పడింది. అతనూ బుద్ధిమంతుడిలా తలుపులుమూసుకుని అర్థంకాని చదువేదో చదువుతున్నాడు. బుర్ర అందులోవుంటేగా! ఎప్పుడు నేను గట్టిగా దగ్గుతానాఅని చెవులు రిక్కించి వింటున్నాడు. వినబడీ వినబడగానే చటుక్కునలేచి పిల్లిలా తలుపులు తెరుచుకుని, ఆలాంచీలోంచిమాలాంచీలోకిదూకి తిన్నగా నాగదిలోకి ప్రవేశించాడు. నాగుండెలు మరీ జోరుగా కొట్టుకోసాగాయి. ఏమి అఘాయిత్యం జరుగుతుందో!

చిత్రమేమిటోగాని ఇలాంటి ప్రమాదకరమైన సమయాల్లోనే మనస్సు మరీ ముడుచుకుపోతుంది. శరీరమూ స్వాధీనంతప్పి పరాధీనతకోసమే ప్రాకులాడుతుంది. మా యిద్దరికీ మాటలుతోచలేదు. మాట్లాడుకోనేందుకుకూడా అది సమయం కాదు. అయితే ఇంత సాహసమూ ఎందుకు జరిగినట్లు?

అతని చేతులు వణుకుతున్నాయి. నేను దూరంగా జరగాలని ప్రయత్నించాను గాని, నా వొళ్లే నాకు స్వాధీనంకాలేదు. అదేమిటో చిత్రం - నాకు స్వాధీనం కాని శరీరం అతనికిట్టే స్వాధీనమైపోయింది.

నాకు వచ్చిన స్వప్నం సంగతి చెప్పాను. ఆయన నవ్వారు.

"అనవసరంగా భయపడకు సీతా! మా వాళ్ళతో చెప్పి మన పెళ్ళి ఏర్పాటు చేయిస్తాను."

ఏదో భయంతో కూడినధైర్యంతో, ఈ అపూర్వానుభూతి వంటి మధురవేదనతో సొమ్మసిల్లిపోయ్యాము. చల్లనిగాలి తరగలు తెల్లవారకట్ల మమ్మల్ని మేల్కొల్పాయి. అంతవరకూ ఆదమరచి నిద్రపోయామన్నమాట!

> ఒకడు: నీకు ఒక లక్షరూపాయలు బహుమతివస్తే మొదట నీవేం చేస్తావు?
>
> స్నేహితుడు: డబ్బు చేతికి అందేదాకా ఒక డాక్టరుని దగ్గర ఉంచుకుంటా.
>
> —ఎస్. ఎ. హబీబ్.

తెల్లవారకట్ల లాంచీని విడిచిపెట్టమని నాన్నగారు అన్నారు. అందుకే తెల్లవారేలోగా ఎన్నో విషయాలను మాట్లాడుకోవాలని ఆశగా ఈ సమావేశాన్ని ఆహ్వానించాను. తానొకటి తలిస్తే దైవమొకటి తలిచాడు. లేకుంటే ఏమిటీనిద్ర!

కళాసులు అప్పటికే ఎప్పుడో నిద్రలేచారు. లాంచీని విడిచిపెట్టారు. నాన్నగారు కాచుకుకూర్చున్న విగ్రహం దొరికింది. మరెవళ్ళకీ తెలియకుండానే అది ఓ రాత్రి వేళ మా లాంచీలోకి ప్రవేశించింది. ఆయన ఆ విగ్రహంతోనూ, నేనీవిగ్రహంతోనూ మామాగదుల్లో తెల్లవార్లూ ఉండిపోయాము.

లాంచీ గోదావరిగర్భాన్ని చీల్చుకుని శరవేగంతో వెళ్ళిపోతోంది. పాయలైన గోదావరి, లాంచీ దెబ్బకు జలజలలాడుతోంది. ఆయన త్రుళ్ళిపడ్డారు.

"అమ్మయ్యో, లాంచి వెళ్ళిపోతోంది!"

ఉష్, మాట్లాడకండి; ముందు సంగతి నేను చూస్తాగా!"

"సీతా! చివరికి నీకలే నిజమౌతుందేమో" అన్నారాయన. కళ్ళ నీళ్ళ పర్యంతమయ్యారు కూడా. ఏమిటీ మగతనం! ఛీ, ఈ చదువుకున్న మగాళ్ళకన్నా పిరికివాళ్ళుండరు. కాస్త పరీక్షవొస్తే స్వబుద్ధి ఉపయోగించుకోలేరు? వీళ్ళ చదువు కాల్చనా!

"నాకో ఆలోచన తడుతోంది. పగలల్లా నా మంచంక్రింద దాక్కుంటూ వుండండి. జబ్బు చేసిందనే వంకతో నేను మంచంమీద పడుకుంటాను. రాజమండ్రిరాగానే లాంచీ ఒడ్డుకు చేరుతుంది. లేదా ఈలోగా ఎక్కడ ఒడ్డును పట్టినా మీరు ఉడాయించేద్దురుగాని. మీ రైలు ఖర్చుకు సరిపోయే డబ్బు నా దగ్గరవుంది. ఇస్తాను. వెళ్ళిమీవాళ్లతో మాటాడి పెళ్ళి ఏర్పాటు చేసురుగాని."

నాన్న నామాట కాదనరనే ధైర్యం నాకుంది. అమ్మ పెంకితనం సమయంవస్తే నాన్నగారి దగ్గర సాగదు. అమ్మ మాట లెక్కేమిటి?

★ పెళ్ళిముచ్చట ★

అలా గేనని నా మంచంకిందకి దూరారు. జాగ్రత్తగా నా మంచంమీది దుప్పటి ఈ కొత్త పెళ్ళికొడుకు కనపడకుండా తెర గట్టింది. చాలా పొద్దుపోయింది. నేనెంతకీ రాకపోవటం చూసి అమ్మ కాఫీ పట్టుకుని తానే వచ్చింది.

“అమ్మాయ్! ఝాము పొద్దెక్కినా నిద్రలేవవే!”

“నాకు ఒంట్లో బాగోలేదే. కొంచ తలనొప్పిగానూ వుంది.”

“అయ్యోతల్లీ! బయటగాలి బాగోలేదు. దుప్పటి కప్పుకు పడుకోఅమ్మా! అంత ఒంట్లో బాగోలేకపోతే ఈ పూటకి నాతూ అన్నమే తింటువుగానిలే.”

“నాకు ఆకలేస్తోందమ్మా, అన్నం తింటాను.”

ఈ దొంగజ్వరం పేరు చెప్పి అమ్మనన్నూ మోస్చేలావుంది. ఒక మనిషికి సరిపోయే

దేవిక, వి.ఐ.పి. ప్రొడక్షన్స్‌వారి “నాగనందిని చిత్రంలో తార”

వీనులకు
విందైన మధుర
సంగీతమూ!

మీరు సొగసుగా నున్నారని వినగానే!

సినీమా తారలకు సౌందర్యము నిచ్చే
శుద్ధమైన, సౌమ్యమగు సబ్బు

హిందుస్థాన్ లీవర్ ఉత్పత్తి

ఒక్క చూపు, ఒక్కటే చిన్నమాట ... అవి స్వల్ప విషయాలే అయినా, అద్దంలోవలె మీ వశీకర తన్మయత్వం – అందమే అందంగా చాటుచున్నవి. మీరు సొగసుగా నున్నారనే ఆత్మ విశ్వాసం హెచ్చుచున్న కొలది మీ సౌందర్యం శుక్లపక్ష చంద్ర బింబమువోలె వృద్ధి పొందదా! చర్మము సొగసుగా లేకపోతే సంపూర్ణ సౌందర్యం కలుగదని సినీమా తార దేవిక ఎరుగును. ఆమె ఇలా చెప్పుచున్నది. “అందుకే నాకు పరిమళమైన లక్స్ టాయిలెట్ సబ్బుయందు నమ్మకం, దాని సౌమ్యమైన మీగడవంటి నురగ నా చర్మమును మృదువుగాను సొగసుగాను వుండునట్లు చేయుచున్నది.” మీరు కూడా అత్యంత సౌందర్యంగా వుండండి ... లక్స్ వాడుట వల్ల!

LTS. 44-X52 TL

భోజనం కూడా యిప్పుడు చాలదు. రెండింతలు కావాలి. వచ్చే చావొచ్చి పడింది.

అమ్మదగ్గిర మారాం చేశాను. అమ్మ భయపడుతూనే చారూ అన్నం కలిపితెచ్చింది. అమ్మ వెళ్ళేదాకా ఓపికపట్టి, ఆ తర్వాత ఒక్క మెతుకన్నా వాసన చూడకుండా అన్నాన్ని మంచం కిందకి తోశాను. కంచాన్ని కూడా పూర్తిగా నాకేశారాయన పాపం ఆయనకది ఒక బుగ్గకుకూడా రాలేదు. మంచి కసరత్తుచేసిన శరీరమేమో, అలిసి వుండటంవల అవురావురంటూ వున్నారు. ఏం చేయను? చాలా పొరబాటయిపోయింది. నా తెలివి తెల్లారిపోనూ ఎక్కడైనా రోగమని చెప్పుకుంటారా? అసలే నేను పిడికెడు మెతుకులు తింటాను. కనుక అమ్మ రెండు గోరుముద్దలు చేసుకు తెచ్చింది.

ఆయన ఇంకా ఆకలేస్తోందన్నారు. ఆయన ఆకలి ఆకళ్ళల్లో స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది నాకు జాలివేసింది.

"ఇంకా ఆకలేస్తోందమ్మా!"

"వేసుందమ్మా వేసుంది. వేసినా తినకూడదు," అంది అమ్మ. ఇంకేం చేయను? నాన్నగారు కూడా ఈమాటు గదిలోకి వచ్చారు.

"పెట్టవే, ఫరవాలేదు. ఆకలివేస్తోంటే దోషం లేదన్నమాట!" అన్నారు. అమ్మ గతిలేక అన్నం తెచ్చింది. అపూటకి గండం గడిచి బయటపడ్డాను. అయినా ఆయన ఆకలితీర లేదు.

"ఏం చెయ్యమంటారు?"

"ఏమో, నువ్వే ఆలోచించు."

ఆరాత్రి మా నాన్నగారితో చెప్పాను. నేనీ ఆకలికి తాళలేనన్నాను. తివ్వాడు బియ్యపు అన్నం కావాలన్నాను. నాన్నగారు నవ్వారు. నాకు ఉండి ఉండి మతిపోతోందేమో అనుకున్నారు. అమ్మ హడలిపోయింది. బహుశా ఏ భూతమో, పిశాచమో నన్ను పట్టుకుని వుంటుందని చెపుతూ ఏడ్వసాగింది. అసలు పిశాచం నా మంచం కిందే వుందన్న సంగతి ఆమెకి మాత్రం ఏం తెలుసు?

ఏం చేస్తుంది?-సరేనని తీసుకొచ్చింది. వచ్చినా పక్కనే కూర్చుంది. తన కళ్ళముందే తినాలంది.

"నువ్వు ఎదురుగుండా వుంటే తినను వెళ్ళిపో" అన్నాను. అమ్మయిది తప్పకుండా గాలి లక్షణమే అనుకుని వెళ్ళిపోయింది.

గాదికింద పందికొక్కులా ఆయనపనే బాగుంది. కడుపునిండా తిని, త్రేవుడు తేల్చారు. పోనీ రెండు ముద్దలు నీవుకూడా తినమని అయినా అనలేదు. నేను లంకణాలు చేస్తున్న సంగతి ఆయనకు తెలియదా?

కాస్సేపటికి అమ్మ వచ్చింది. ఖాళీ కంచాన్ని చూపింది. నా కడుపు తడిమింది. తడపలావుంది నా కడుపు. ఆమెకు మతిపోయింది. కంచెడన్నమూ ఏమయినట్టు?

నాన్నగారు చెయ్యిచూశారు. నీరసంగా వుందన్నారు. అంతే. మరో దోషం లేదన్నారు. ఇదెక్కడి రోగమో వాళ్ళకి అర్థం కాలేదు.

గబగబా అమ్మ లోపలికివెళ్ళి ఏడుస్తూ వచ్చి యిన్ని మిరపకాయలు దిగదుడిచి నదిలో పారేసింది.

"అమ్మ నా తల్లీ! నీ కెంత కష్టం వచ్చిందమ్మా! అడ్డమైన ప్రతి వెధవకీ నిన్నిచ్చి పెళ్ళి చేస్తానంటారు. ఆశపడి ఆ దిక్కుమాలినవాళ్ళు ఏ మందుపెట్టారో! బంగారంలాంటి నా తల్లి బల్లిలా అయింది!" అని ఒకటే ఏడుపు.

నేను బావురుమని ఏడ్చాను. మా అమ్మ నా తలని తన గుండెలమీద అద్చుకుని నిమిరింది. నాన్నగారు దొరికిపోయిన నేరస్థుడిలా తలవంచుకుని బైటకు వెళ్ళిపోయారు.

ఆ రాత్రికింక అన్నం పెట్టొద్దని నాన్నగారు ఆజ్ఞాపించారు. అమ్మ ఆయన ఆజ్ఞల్ని తుడిచి పెట్టేసింది. మళ్ళీ కంచెడు అన్నం మామూలుగానే తయారయింది.

ఈ మంచంకింద మనిషి అమ్మ పెట్టిన అన్నమూ తిన్నారు. అత్త పెట్టిన తిట్లూ తిన్నారు. కిక్కురు మనకుండా ఆవిడ ఉన్నంతసేపూ దూరుకున్నారు.

ఆయన క్షేమమహారాజు! మధ్య నా ప్రాణం కడంటి పోతోంది. పైగా ఆయన గొణుగుడొకటి. నా సంగతే ఆయనకు పట్టనట్టుంది.

ఏదో ప్రయాణీకుల సత్రం ఎదురైతే అంగలో డాక్టరెవరన్నా వున్నారా అని నాన్నగారు వాకబు చేశారు. ఎవరో ఆయుర్వేద వైద్యుడు దొరికాడు. వాడి చూసి గుంభనగా పెదాలు బిగించి, బుర్ర బరాయించి, నోరు. మెదపకుండా బయటకు చక్కాబోయాడు. ఈ డాక్టర్లకు మంచం కింద చూడాలన్న జ్ఞానం ఎందుకుండదో!

"రోగం ఏమిటో సెలవిచ్చారు కాదు." కలెక్టరంతటి నాన్నగారు, వాడి పక్కటిళ్ళ బంట్రోతులా నిలబడి వున్నారు. ఎంత ప్రారబ్ధం వచ్చింది!

వైద్యుడుగారు దగ్గారు; ఏమి చెప్పాలో తోచివుండదు; నాన్న యింకా అలా ఆయనముఖంలో చూస్తున్నారు ఏమంటాడో అని.

చెప్పటానికేముంది?—మీ అమ్మాయికి సరైన ఆహారం లేదు."

"అదేమిటండి డాక్టరుగారూ, యిందాక నేగా మీకు మనవి చేశాను; పూటకు తివ్వాడు బియ్యపు అన్నం తింటోందని!" నాన్నగారికి కళ్ళు మండింది.

వైద్యుడుగారు నవ్వారు.

(62-వ పేజీ చూడండి)

60
సంవత్సరాలుగా
స్త్రీ జనులతో
సన్నిహిత
బాంధవ్యము
కలది

లోధ్ర
స్త్రీల ఆరోగ్య
సౌభాగ్యములకు
కేసరి కుటీరం
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
రాయపేట, మద్రాసు-14.
SISTA'S

FREE
అమూల్యమగు మీ జీవితము సౌఖ్యవంతముగా నుండుటకుగాను, రాజవైద్యుల సలహాలు పుచితముగా చెప్పబడును. వయస్సు, రోగసూచనలు చెప్పవలయును.
Contact:
MADAN MANJARI PHARMACY,
JAMNAGAR (SAURASHTRA)
బొంబాయి ఏజెంటు :
Honesty, Tea Depot, opp. Plaza cinema Dadar, Bombay.

★ పెళ్ళి పంచ్ఛాటు ★

(23 వ పేజీ తరువాయి)

"అనుమానం లేదండి. ఈ పిల్ల శరీరతత్వం అలాంటిది. దానిని ఇంకా ఏళ్ళు బాలికా అంటగానీ. పద్మాసనంలో పడ మూడో ఏళ్ళు టాయి."

ఇంకో నయం. అరో ఏడో ఏళ్ళు టాయి అనలేదు. వీడి మొహాన్ని చూస్తే అంతా యిల్లాగే వుంటుందని కాబోలు!

"ఆమె కడుపులో ఒక రకం అగ్ని—దాన్ని జఠరాగ్ని అంటారు—అది విజృంభించి దవానలంలా దహించి వేస్తోంది. ఆ మంటనే ఈ విపరీత ఆకలను కుంటోంది. తిన్నకొద్దీ కడుపు మండటమే యిందులో విశేషం. ఇంకో తెలపోతే అగ్నిగాన్ని నివారించటం కష్టం! ఆ తర్వాత మనకు దక్కదనుకోండి!"

అమ్మశోకాలు ప్రారంభించింది. నాన్నగారికి అప్పటికే మతిపోయి వుంది. "సుప్పనాగుమూసుకో ఒసే. నీ ఏడుపాకటి మన్నా!" అని నానాతిట్లూ తిట్టి ఆ వైద్యుడిగారి వెంట బడ్డారు. తులం వలభైరూపాయలని చెప్పి అజీర్ణ మూపిక మార్గాలను చేసి మందు అంటగట్టాడాయన!

ఈలోగా అమ్మ వాకబు చేసి, మరో లాంటిని ఆపించి అందులోంచి ఒక యింగ్లీషు డాక్టర్ని రప్పించింది. ఆయన 'స్టెతస్కోపు'తో అటూయిటూ ఆడించి, థర్మామీటరు పెట్టి, చివరికి,

"ఈ వ్యాధిని 'ఎరోటో మేనియా' అంటారు. శరీరంలోని ఉష్ణానికి శీతలానికీ సంఘర్షణ జరుగుతోంది!" అన్నారు.

"—కాని జ్వరం లేదండి!" అమ్మ.

"పిచ్చిలేదు. అంతమాత్రంలో జ్వరం లేదంటే ఎలా? కడుపులో కావలసినంత జ్వరం వుంది. ఉన్న తిండి ఏమిటంటే ఆ జ్వరమంతా ఎముకలికి పట్టి జీర్ణించిపోయింది. అందుకే కనిపించదు దీనికి యింగ్లీషులో పేరుంది. తెనుగు మందులు వాడితే ప్రయోజనం లేదు. ముందు ఆకలి చావటానికి మందిస్తాను. ఆ తర్వాత అన్నం కూడా అడగదు" అన్నారాయన.

"నేను చెప్పలేదూ వెధవ తెనుగు మందులు!" అమ్మ నాన్నగారిని ధడాయిడా శాపనార్థాలు పెట్టింది ఏదో యింజెక్షనిచ్చి, నాలుగు డొమ్ములరంగు నీళ్ళు పోసి ఆయన జారుకున్నాడు.

నాన్నగారు తెచ్చిన మందు గోదావరిలో పారెయ్యమని అమ్మ సలహా యిచ్చింది. వెధవ యింగ్లీషు మందులు మంచివి కావు గోదావట్లో పారెయ్యమని నాన్న సలహా యిచ్చారు. నేను వినయ విధేయతలు గల బిడ్డని కాబట్టి తల్లిదండ్రుల ఆజ్ఞని అక్షరాలా అమలు జరిపాను.

ఇక మా వ్యవహారాన్ని పట్టటం మహాకష్టంగా వుంది. నాన్నగారి పేరు చెపితే హడలిపోయే మా డవాలా బంట్రోతు ఒక మహా మంత్రియిపోయాడు. తన డవాలా బిళ్ళ మెరుపుకు మురిసిపోతూ, మధ్య మధ్య మీసం మెలేసుకుంటూ, ఆ డాక్టర్లలా తిప్పుకుంటూ వాడూ సలహా చెప్పటమే!

'గాలి బాబుగారూ!" అన్నాడు. బహుశా ఏకర్ఫిణీస్త్రీయో గోదావట్లో పడి చచ్చి. దయ్యమై పట్టుకుంటున్నాడు. "దాని కనుపుమాడ! దాని జీవుడుక! అది పట్టుకు తిరుగుతుంది. కాకపోతే బుల్లెమ్మగారు ఏమిటన్నా అమ్మగారూ అంటుండీ అంతన్నంతంటా నికి!...జుట్టు మెలేసి, రెండు గుద్దులు గుద్దితే. దెబ్బకి దెయ్యం వదిలిపోద్ది బాబూ! లేకపోతే భూతవైద్యుణ్ణి పిలుద్దాం!" అదీ వాడి సలహా.

నాన్నగారు అంతపని చేసేవారేమో కాని, మాకళ్ళాసి అందుకొప్పుకోలేదు. గాలీ కాదు, ధూళీ కాదు పొమ్మన్నాడు. జలదేవతట! జలదేవతలకి అలా లెక్క తట! అందుకని మేకపోతుని ఏటవేసి జాతర చేయించమన్నాడు.

ఈ గందరగోళంతో ఆ పగలల్లా గడిచిపోయింది.

అమ్మకు మనోవ్యధ! నాన్నగారికి మనోవ్యథ! - ఇద్దరూ ఒకర్నొకరు శత్రువుల్లా చూసుకుంటున్నారు. బహుశా నాన్నగారు సంగ్రహించుకొచ్చిన ఈ విగ్రహాలవల్లనే ఈ అనర్థం వచ్చిందేమో నన్న అనుమానం కూడా అమ్మకు లేకపోలేదు.

ఉండి ఉండి ఏమాలోచన వచ్చిందో రాత్రి భోజనాలయ్యాక గబగబా అమ్మ నా దగ్గరికి పరుగెత్తుకు వచ్చింది. వచ్చి, నా ముఖంలోకి చూసింది. నాలో పురివిప్పిన నూతనోత్సాహం, వెల్లివిరిసిన నూత్నయౌవన తరంగాలు కొట్టవచ్చినట్టు ఆమెకు కనబడా యనుకుంటాను.—మాట్లాడకుండా వెళ్ళిపోయింది. ఆమెకే అనుమానం వచ్చిందో!

మళ్ళీ నా దగ్గరకొచ్చి, నా పక్కలో కూర్చుని. చాలా లాలనగా మాట్లాడింది. అమ్మ అంతలా నన్నెప్పుడూ బుజ్జగించలేదు. నా పెళ్ళి మాటలు కూడా ఎత్తింది. నాకు గాని పెళ్ళిమీద ధ్యాస పోయిందేమో! అదే నా మనోవ్యథేమో!

నేను సిగ్గుపడ్డాను. 'ఛ, ఛ! అలాంటిదేమీ లేదన్నాను. 'కాదమ్మా!— ఇందులో తప్పేమీ లేదు. ఎవరైనా పెళ్ళి చేసుకోక సన్యాసిస్తారా ఏమిటి?' అంది.

ఓహో! అమ్మ క్షణంలో ఎంతెలా మారిపోయింది! పైగా, నా పెళ్ళి తన కళ్ళారా చూడాలని వున్నదంది. నాన్నగారూ తమూ (ఒక్కరోజులో) పెద్దవాళ్ళయిపోయారట! ఏమో ఇప్పుడేది ఎలా అవుతుందో చెప్పలేనంది. అందుకే నేనొక పండంటి కుర్రాణ్ణి ఎత్తుకోగా చూడాలని వుందంది.

అమ్మ మాటలు మరీ విడ్డూరంగా వున్నాయి. అమ్మనోటంట అలాంటి మాటలు వస్తాయని నేనెన్నడూ అనుకోలేదు. నేను మగపిల్లాడి ననుకుంటూ వన్న అమ్మ, పెళ్ళి

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవునదిన్ని, మీ సరియైన దర్శనముగురించిన్నీ మీరు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పోస్టు కార్డుపైన మీకు యిష్టమగు ఒక పుష్పము పేరున్నూ, మీరు వ్రాయు తేది, వేళ వివరములున్నూ, మీ సరియైన చిరునామాయున్నూ వెంటనే వ్రాసి పంపండి.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, మీరు కార్డు వ్రాసిన తేదిలగాయతు 12 మాసములలోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితమార్గము, ఏ వ్యవహారములో మీకు జయముకలుగునో, మీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పరదేశగమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము, విధినిక్షేపములు, లాటరీ, అకస్మాత్ద్రవ్యలాభము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రము వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జిలు ప్రత్యేకం) దుష్టగ్రహము లేవయినా వున్నయెడల శాంతిచేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపైన పంపబడును. మేము పంపిన భోగట్టా మీకు తృప్తిగా నుండనియెడల పైకము వాపసు చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. మీ అడ్రసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt. DevDutt Shastri, Raj Jyotishi (WP-13) Jullundur City.

మాట ఎత్తితే గండుపిల్లిలా నాన్నగారిమీద పడి బకిరే అమ్మ — చివరికి నన్ను అడపిల్లని చేసి పెళ్లి చేయాలనుకుంటోంది.

మా అమ్మ మాటలు మంచంకింద ఆయన వింటున్నారో లేదో! విని నవ్వుకుంటున్నారో! అనుకోయిన తీర్థం ఆయనకి ఎగిరొచ్చినట్టుంది. ఇంతకీ అదృష్టవంతుడాయన!

ఆలోచిస్తున్నాను. బాగా అలిసి వుండటంవల్లనూ, మత్తుగా భోజనంచేసి వుండటంవల్లనూ ఆయనకు ఇట్టే నిద్రపట్టినట్టుంది. మంచంకింద నుంచి గుర్రు ప్రారంభమయింది.

మాట్లాడుతున్నదల్లా అమ్మ చటుక్కున ఆగి నా ముఖంలోకి తెల్లబోయి చూసింది. నా ప్రాణం నిలువునా ఎగిరిపోయింది. నాకు నోటంట మాటరాలేదు.

చివరికి అమ్మే తేరుకుని, చటుగా తలుపులు బిగించి, దుప్పటీ ఎత్తి మంచం కిందకి చూసింది. వొళ్లెరగకుండా నిద్రపోతున్నాడు మహానుభావుడు.

చప్పుడుకాకుండా అమ్మ నెత్తీ నోరూ బాదుకుంది. "ఇదేమిటే నీ మొహం ఈడ్చ! మన యింటావంటా లేదు. ఇలాంటి వెధవపని చేశావేమిటే! అవ్వ! ... ఎవడే వాడు? చెప్పు! ముంగిలా చూస్తావేం?"

చూడకేం చేస్తాను? తప్పంతా నాది. దొరికి పోయ్యాను, కన్నంలో దొంగకి తేలుకుట్టినట్లయింది. అయినా ఎలాగో గొంతుక తడుపుకుని ఫలానా స్పెషల్ ఫీసరు కొడుకని చెప్పేశాను.

"వాడా? వాడి ముఖం తగలెయ్య! వాడిలాంటి వెధవే అనుకున్నాను. అందుకే వాళ్లు భోజనానికి పిలిస్తే నన్ను వెళ్లనివ్వలేదు. వీడెలా వచ్చాడు?"

మా అమ్మ తానే చాలా తెలివైన దనుకుంటుంది.

కాని, దానికేం తెలుసు? — కొబ్బరికాయలోకి నీళ్లెలా వస్తాయో! అర్ధవికస్వరమైన పద్మంలోకి భ్రమరం ఎలా చొచ్చుకొంటుందో! — ఇవంతా చెప్పి వాదించాలనుకున్నాను కాని, ఇదికాని సమయం. పైగా స్వవిషయం. వొళ్లుమండి వీపు చిట్లకొడుతుందేమో అమ్మ! కనుక వాదించి లాభంలేదు — పోతే ఏడిస్తేనే ఏదన్నా లాభం!

కళ్లు చిల్లులుపడ్డట్టు ఏడవటం ప్రారంభించాను. వెక్కి వెక్కి ఏడ్చాను.

ఏడ్చినట్టే వుందని అమ్మ నన్ను తన గుండెమీద వాల్చుకుంది. దానితో నాకు చాలా ధైర్యంవచ్చింది. నా పాచిక పారిందన్నమాటేగా! — చదువుకున్న స్త్రీలకు కూడా ఏడుపు ఎంత అవసరమో యిప్పుడర్థమయింది. కనుక ఏడుస్తూనే చెప్పా!

నా తప్పు క్షమించమన్నాను. ఏమో అలా ఎందుకు చేశానో నాకేమీ తెలియలేదన్నాను. అలాంటి తప్పుపని చేయకూడదనుకున్నాను గాని, ఎందుకో చేయకుండా ఉండలేక పోయ్యానన్నాను. నా ఒళ్లు స్వాధీనం కాలేదన్నాను. తనకీ నాన్నగారికీ యింత ద్రోహం చేశాక బ్రతికివుండటంకంటే చస్తే నయమన్నాను. విడిచిపెడితే ఒక్కసారి గోదావర్లోకి దూకి నా పాపం కడుక్కుంటానన్నాను.

"ఛి ఛీ! అలాంటి అప్రాచ్యపు మాటలనకు" అని అమ్మ మందలించింది. అమ్మకు కూడా కళ్లంట నీళ్లు జలజలా రాలాయి. "మాయలాడిమ్మా, ఎంతపని చేశాడో!" అంది.

ఆ మాయలాడి గుర్రు అంత కంతకీ శృతి మించిపోతోంది. మా అమ్మకు ఒళ్లుమండింది. 'మూగు ఆ గుర్రు ఆపు! వెధవగుర్రు! మాటలన్నా వినబడకుండా!"

అమ్మ చరచరా బయటకు వెళ్లిపోయింది. ఆయనముఖం చూడటం అమ్మకు యిష్టం లేదు.

లే పాము; ఆయన త్రుళ్లిపడి లేచారు.

"ఏమండీ మీకు పుణ్యముంటుంది. కాస్త మెల్లగా గుర్రుపెడుదురూ! మన బ్రతుకంతా బయటపడింది. మీ గుర్రుమూలాన."

ఆ మాట వినేసరికే ఆయనకు ముచ్చెమట్లూ పోశాయి. ఒళ్లు యించుమించు చల్లబడిపోయింది, వీరుడు!

ఆయనేదో పెద్ద తెలివైన వాడనుకున్నాను. ఛీ! ఇలాంటి పిరికివారికోసమేనా భారతపతివ్రతలు ప్రాణమానధనాల్ని బలిపెట్టేది?

"అప్పుడే భయపడకండి! ఎలాగో మా అమ్మను బ్రతిమాలుకున్నాను. మా అమ్మ తప్పకుండా నాన్నగారికి నచ్చచెబుతుంది. మా నాన్నగారికి తిక్క తిరిగిందా, సరే. తిరగదూ, అప్పుడే పాపకాలంగా చావచ్చు" అన్నాను.

ఈలోగా అమ్మ నాన్నగారి దగ్గర కెళ్లింది. ఆయన ఏదో టైపుచేసుకుంటున్నారు. మహామంత్రి గారు కూడా పక్కనే నిలబడి కాయితాలు సర్దుతున్నాడు.

సమయం కాదనుకుని అమ్మ వూరుకుంది. కాని, ఆమె కన్నీళ్లు వూరుకోలేదు. ఆమెకి తెలియకుండానే అవి బొటబొటా కారటం ప్రారంభించాయి. నా సంగతి ఏమయిందోనని నాన్నగారు కంగారుపడి ఉంటారు.

"నీకేమన్నా మతిపోయిందా ఏమే! ఊరికే ఎందుకలా యిదవుతావ్? ఒకటి రెండురోజుల్లో అదే సర్దుకుంటుంది." అన్నారాయన.

నౌకరు బయటకు వెళ్లిపోయాడు.

"నిక్షేపంలా వుంది; దానికేం రోగం? ఆడాక్టరేదో చెప్పారని మీరూ అదే పట్టుకు కూచుంటున్నారు. మీ కీయింటిగొడవలే అక్కరేదాయిరి! — ఆ కాయితాలు, బంట్రోతువుంటే చాలు!"

"అవేమిమాటలే!"

ఏమిమాటలో అమ్మ స్పష్టంగా చెప్పేసింది. తను చూసిందీ, విన్నదీ ఒక్కమాట కూడా దాచలేదు.

నాన్నగారు మండిపడ్డారు.

"ఛీ, యిది నాకూతురు కాదు. నాకడుపున పుట్టలేదనుకుంటాను. నా వంశగౌరవాన్నంతని నాశనం చేసింది. పద, యిద్దర్నీ నరికేసి గోదావర్లో పారేస్తాను!"

భర్రున కుర్చీలోంచి లేచారు. అమ్మ చటుక్కున నాన్నగారి రెండుకాళ్లూ పట్టుకుంది: పట్టుకుని వలవలా ఏడ్చింది. సమస్తమూ శూన్యమై, ఘోరమై కనిపించే ఈ దారుణప్రపంచంలో ఒక్క మాతృహృదయంలో మాత్రమే ప్రగాఢమై, నిష్కల్మషమై, నిరుపమానమై, అనంతమైన నిస్వార్థప్రేమవాహిని గోచరిస్తుంది. దేవుడు సర్వాంతర్యామి కాలేకనే మాతృహృదయాన్ని సృష్టించాడేమో!

"మీకు పుణ్యముంటుంది. కాస్త తమాయించుకోండి! ఒక్కగా నొక్క పిల్ల! కడుపు చించుకుంటే కాళ్ళమీదపడుతుంది. కని పెంచే వయస్సుకాదు. ఆ ఒక్క పిల్లా మనకు దక్కకుండాపోతే మన బ్రతుకు లేంగాను? వాడూ పైవాడు కాదు. చదువుకున్నవాడు. స్ఫురద్రూపి — మీరూ కోరిన సంబంధమేగదా! ఎటొచ్చీ పెద్దవాళ్ళ నిర్ణయం జరగకుండానే తొందరపడ్డారు. పోనీ, యిప్పుడైనా వాళ్ళ నాన్నకి వ్రాసి యీసంబంధం స్థిరపరచండి! అప్రతిష్ఠ లేకుండా పోతుంది."

17

1		■	2	■	3	4		5
	■	6		7	■		■	
8			■	9	10	■	11	
	■		■	■		■		■
12	13		14	■	15	16		17
■		■		■	■		■	
18		■	19	20	■	21		
	■	22	■	23	24		■	
25				■		■	26	

అడ్డము

1. దక్కన్ ను న్న వ్యాపారి కోరిక పుడుతుంది.
3. రాత్రి తరువాత వచ్చేది అలాంటిదే.
6. పోరాటములో పడకేసేది.
8. రాయలసీమలో రాలసీమ.
9. భారతి—చైనా సరిహద్దు చివర కాగబడింది
11. ఇది ముదిరితే ప్రశాంతత మించినవారే లెక్క.
12. అర్థం శుభం ఏమీ తెలియనిది.
15. కుసుమ ధూళి.
18. పేదీకళ్ళల్లో మెదులుతోంది.
19. కథ.
21. పీపా విరగడ కొవటంలో అయిన అల్లరి.
23. వారంగపులములోని రంగు.
25. ఒక ప్రముఖ మొగల్ చక్రవర్తి.
26. నుడికట్టు పూర్తిచేసేది.

నిలువు

1. 14 నిలువులోనిది చాలా ఉన్న ఆ ఆసామిలో పద్యాలు గబగబా చెప్ప వచ్చు.
2. నగరంలోనూ, పారంలోనూ ఉండేది.
4. అబద్ధం తిరగబడింది.
5. కమతం తీసుకున్న వ్యాడు అవత్రి.
6. కలగలుపుగా వాపరాయి.
7. విపరీతమైన గుమ్మ.
10. ఆంజనేయుని మరో పేరు.
11. ఒక ప్రాచీన నగరంలోని ఎర్రని పువ్వు.
13. లక్ష్మి ఉండేచోటు.
14. కలచివేసిన పక్షి.
16. బూడిదరంగు.
17. ఒకానొకమండలములోని నిటిపట్టు.
18. షాలిమార్ తోటలు మొదట పాదు కొలిపిన రాజా.
20. వందేమాతరంచేత పాత్యమైనది.
22. ! అతిరాసవాసం.
24. బౌద్ధుల పుణ్యక్షేత్రం.

---

16 వ నుడికట్టుకు జవాబులు

¹మ	■	²మ	ఢి	■	³నా	⁴స	■	⁵ఖ
⁶న	గ	రు	■	■	■	⁷సె	ఖ	యా
నం	■	వ	■	■	■	ఖి	■	ము
■	⁸సు	ము	⁹ఖం	■	¹⁰వి	రా	గం	■
■	■	■	¹¹ద్ది	మ	ము	■	■	■
■	¹²మె	¹³ల	త	■	¹⁴ఖం	¹⁵జ	రి	■
¹⁶ము	■	వం	■	■	■	ల	■	¹⁷త్రీ
¹⁸సు	ర	గ	■	■	■	¹⁹క	టా	రి
పు	■	²⁰ము	ష్ప	■	²¹మే	ము	■	క

పెళ్లి ముచ్చట

తుఫాను ఉధృతానికి తాటిచెట్టు ఎత్తున లేచినతరంగం నడుంవిరిగి కూలినట్టు నాన్నగారు చతికిలబడ్డారు.

ఇంతలో బంట్రోతు వచ్చాడు.

"అయ్యగారూ! రాజమండ్రీ వచ్చేసిందండి!"

"సరే, అవతలవుండు!"

నౌకరు వెళ్లిపోయాడు; నాన్నగారు చరచరా నాగదిలోకి వచ్చారు. మావారు నాన్నగారి రెండుకాళ్లమీదా పడి తప్పు క్షమించమన్నారు.

"అబ్బాయి! చదువుకున్నవాడివి! పెద్ద వంశంలో పుటినవాడివి. నీకు బుద్ధీ జ్ఞానం ఉండక్కర్లేదా? ఇలాంటి విశ్వాసాలు చేస్తావా? అది నాకడుపున చెడబుట్టింది. అది నాకూతురేమిటి? — దానిముఖం నేను మాడదలచుకోలేదు. దాన్ని తీసుకుపోయి నువ్వే పెళ్లి చేసుకో! కాదంటావూ జాగ్రత్త"! అన్నారు.

నేను దుప్పటి ముసుగుతన్ని విడుస్తున్నాను. మా నాన్నగారిమారిమాటలు నాకే ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించాయి. కాని, ఆయన ముఖం చూడలేకపోయాను.

"ఏమే. లేవేకి" అమ్మ పిలిచింది.

గజగజలాడుతూ లేచాను. అమ్మ నన్ను దగ్గరికి తీసుకుంది.

"ఏమే, యిదమేనా నీకు!" నాన్నగారు గర్జించారు.

నేనింకా అలానే ఏడుస్తున్నాను. ఆయన హృదయం కరిగింది. "నిప్పు ముట్టుకుంటే కాలుతుందని తెలియకపోతేఎలాగ! అన్నారు. ఆయన గొంతుకలో దుఃఖం కుర కురలాడింది.

"మావాళ్ళకి చెప్పి, నేను ఒప్పించుకుంటాను. మీ ఉపకారం మరిచిపోలేను" అన్నారీయన.

తర్వాత ఒక్క నిమిషంకూడా ఈయన్ని మా నాన్నగారు అక్కడ ఉండనివ్వలేదు. రాజమండ్రి రాకుండానే మరో లాంచీ ఎక్కించి పంపించివేశారు. ఈలోగా వాళ్ళతో ఎక్కడ మాట్లాడతారో అని భయం ఆయనకి!

మా అమ్మ మాత్రం నన్నే కనిపెట్టుకు వుంది. అవమానంతో ఏ అఘాయిత్యం తలపెడతానో అని అమ్మ భయం. ఏడుస్తూనే "అమ్మా, వాళ్ళు ఒప్పుకుంటారో లేదో నే" అన్నాను.

అమ్మ ఆలోచించింది. ఎందుకేనా మంచిదని బంట్రోతుకో పుత్తరం యిచ్చి, వాణ్ణి కూడా భద్రాచలం పంపించింది.

* * *

ఇక అస్సలు ఫసగు పంగతి!

వాళ్ళ లాంచి చాలా దూరం వెళ్ళిపోయాక జాగు పొద్దు ఎక్కినా కొడుకు ఎందుకు లేవలేదా అని ఆదంపతులు వెళ్ళిచూసుకున్నారు. ఖాళీ!

వాళ్ళ ప్రాణాలు నిలువునా ఎగిరి పోయాయి.

తమ కొడుకు, బహుశా, గోదావరిలోపడి మునిగిపోయాడనుకున్నారు. ఏడుస్తూనే, బహుశా శవమన్నా దొరక్కపోతుందా అన్న ఆశతో, లాంచీని వెనక్కి తిప్పి ఆ ప్రదేశాలన్నీ గాలించారు.

చివరికి నిస్పృహతో భద్రాచలం చేరుకున్నారు.

ఆ మర్నాడు కొడుకు వచ్చాడు.

ఆ మర్నాడే మా బంట్రోతు వచ్చాడు.

మా అమ్మ వ్రాసిన ఉత్తరం ద్వారా నిజం తెలిసి వాళ్లుకూడా కొడుకునే తిట్టారు. మా బంట్రోతుకు నజరానా ఇచ్చి ముహూర్తం పెట్టించమన్నారు.

కథ అయిపోయిందనుకోండి. మా పెళ్లి కూడా అయిపోయింది. పెళ్ళి ముహూర్తంకన్నా మా ముహూర్తబలంవల్లనే పండంటి పాపాయి మా చేతుల్లో నవ్వుతున్నాడు.

చీకటి వెలుగుల మిశ్రమంగానే మా జీవితాలు నడుస్తున్నప్పటికీ మా చేతుల్లో పాప్పే మా యింటి పున్నమ చంద్రుడు. ★

Printed and Publshed for NagswaraRao Estates (Private) Ltd,. by S. Ratha Krishna at